

Бобрицька Г.С.

ПРЕДМЕТНА СИСТЕМА НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ПОЧАТКУ ХХ ст.

Підвищення статусу практичних занять відбулося на початку ХХ ст. Це пов'язано із введенням у вищу школу предметної системи навчання (12 червня 1906 р.). Ця система заміняла курсову та вимагала великої методичної роботи від викладачів. Полягала вона в тому, що студент міг вільно обирати, ходити на лекції та інші заняття чи ні, крім занять у лабораторіях та навчальних майстернях. Від студента вимагалось прослухати певну кількість предметів та пройти з них іспити. При цьому встановлювався загальний термін навчання у 4 роки (8 семестрів) або 5 років (10 семестрів). У виключних випадках дозволялось подовжити термін навчання до 6 років (12 семестрів) або скоротити до 2 років (4 семестра).

Були опубліковані «Загальні правила» про залік півріччя для випускного свідоцтва на факультетах: історико-філологічному, фізико-математичному, юридичному та східних мов.

Для отримання випускного свідоцтва від студента вимагався залік восьми півріч. Студент був зобов'язаний виконувати вимоги одного з навчальних планів, що були затверджені на факультеті, і пройти іспити з певних предметів. Він міг прийти на іспит лише з того предмету, для прослуховування якого записався завчасно і для якого виконав всі практичні завдання. Оцінювались іспити як доволі задовільно, задовільно та незадовільно. Цікаво, що іспити проводились не раз на семестр, а на початку та в кінці семестру, в деяких вищих навчальних закладах можна було здавати іспити протягом семестру. Порядок проведення іспитів затверджувався Радою факультету.

Можна визначити наступні переваги цієї системи:

- студент міг самостійно комбінувати предмети в рамках програми;
 - слабкі та талановиті студенти отримали можливість скласти собі індивідуальний план навчання;
 - рівномірний розподіл навантаження на студента протягом навчання;
 - право складати іспити по мірі підготовки.
- Введення предметної системи збільшило долю самостійної роботи студентів.